

VÝROČNÍ ZPRÁVA STAROKATOLICKÉ CÍRKVE V ČR ZA ROK 2023

starokatolici.cz

Starokatolická církev v ČR – jinak také Česká katolická církev podobojí v Čechách – Ecclesia catholica sub utraque Bohemiae – je členkou Utrechtské unie starokatolických církví (1889), která sdružuje církve v České republice, Nizozemsku, Německu, Polsku, Rakousku a Švýcarsku a biskup české církve je členem Mezinárodní biskupské konference Utrechtské unie (IBK). Starokatolická církev je od roku 1931 v plném společenství s církvemi Anglikánského společenství a je místní jurisdikcí pro anglikány na území ČR. V plném společenství je dále s Nezávislou filipínskou církví, Švédskou církví a Syrsko-malankarskou církví Mar Toma.

Historické oddělení od *Církve římskokatolické* vychází z odmítnutí dogmat 1. vatikánského koncilu o papežské neomylnosti a papežském jurisdikčním primátu (1870). Do roku 1945 byla v českých zemích dominantně německojazyčnou církví, s malou českojazyčnou obcí v Praze, a po retribučním vyhnání sudetských Němců po 2. světové válce byla v podstatě materiálně a personálně zdecimovaná.

Po dobu komunistické vlády mezi lety 1948–1989 působilo v církvi několik duchovních ve farnostech Praha, Varnsdorf, Jablonec nad Nisou, Desná, Brno a Šumperk, ale faktický rozvoj církve byl nemožný a pouze se udržoval provoz v původních obcích, kde na konci 80. let 20. století nezůstali téměř žádní věřící.

K obnově působení církve mohlo dojít až po celospolečenských změnách v roce 1989. V roce 1990 se do služby vrátil biskup *Augustin Podolák (1912–1991)*, v 70. letech 20. století nedobrovolně emeritovaný, který však brzy zemřel. Farní síť se následně díky novým duchovním mohla rozvíjet a od poloviny 90. let 20. století postupně přibývaly nové farnosti napříč republikou. Mezi lety 1991–2016 byl biskupem *Dušan Hejbal (1951)*, jehož služba skončila odchodem do emeritury v 65 letech, a od roku 2016 je biskupem *Pavel B. Stránský (1978)*.

Vlna sekularizace a nedůvěra velké části společnosti vůči institucím a církvím vůbec, se nevyhnula ani starokatolické církvi. Nyní se církev musí učit žít v situaci, kdy lidé nejsou již většinou identifikováni se členstvím v církvi, ale chtějí svobodně objevovat duchovní život a prožívat autentickou spiritualitu i bez tradičně církevního koloritu dobově podmíněných zvyků a pravidel. Pro starokatolickou církev je v současnosti mimo jiné výzvou promýšlet, jak evangelium představit lidem bez ohledu na jejich vzdělání a společenské

postavení, a to nikoli jako nauku a systém pravidel, ale jako velmi dobrý návod na naplněný život, intelektuálně poctivě, avšak zároveň ne nadmíru učeně.

Tváří tvář současnosti, s vědomím limitů personálních i ekonomických, zůstává starokatolická církev katolickou alternativou a avantgardou, která se hlásí ke katolickým alternativám a reformním proudům v dějinách, je církví s katolickými svátostmi a bohoslužbou, s demokratickými principy v episkopálně-synodálním systému správy, kde má každý křesťan možnost být slyšen, s rovným přístupem k účasti na životě církve bez ohledu na pohlaví, stav nebo vztahovou orientaci, s biskupskou službou v apoštolské poslušnosti a zároveň církví s plným vědomím žijící v přítomnosti a otevřenou pro budoucnost – *církev s tradicí pro lidi tady a teď*.

KONTAKTNÍ ÚDAJE

Starokatolická církev v ČR
Na bateriích 93/27
162 00 Praha 6 – Břevnov

www.starokatolici.cz

ID datové schránky: gu62nki
e-podatelna: posta@starokatolici.cz
telefon: 731 395 147

IČ: 00445304

BISKUPSTVÍ

Statutární orgán – biskup

PhDr. Pavel Benedikt Stránský – biskup.pavel@starokatolici.cz

Sekretář biskupa

Mgr. Milan Miškařík – milan.miskarik@starokatolici.cz

Starokatolická knihovna a archiv Josefa Königa

Ing. Mgr. Darina Bártová, Ph.D. (správkyně knihovny) –
knihovna@starokatolici.cz
www.katalog.starokatolici.cz

Časopis Communio

Mgr. Lukáš M. Vytlačil (šéfredaktor) – lukas.vytlacil@starokatolici.cz

Vetera et nova

V roce 2023 byla založena církevní právnická osoba s názvem Vetera et nova. Hlavní činnost církevní instituce spočívá v šíření teologického poznání ve starokatolické a anglikánské tradici a podpoře odborné, popularizační a vědecké práce v teologických oborech.

Mgr. Milan Miškařík (ředitel) – milan.miskarik@starokatolici.cz

SYNODNÍ RADA VE VOLEBNÍM OBDOBÍ 2022-2025

PhDr. Pavel B. Stránský (biskup – předseda ex offio), Mgr. Lukáš M. Vytlačil (místopředseda – člen SR za laiky), ThLic. Kamil Kozelský (člen SR za duchovní), ThDr. Petr Jan Vinš (člen SR za duchovní), Mgr. Martin Dominik Polínek, Ph.D. (člen SR za laiky), Mgr. Soňa Sochorová (členka SR za laiky), Mgr. Jaroslav Šlehofer (člen SR za laiky)

SYNODNÍ KOMISE VE VOLEBNÍM OBDOBÍ 2022-2025

- diakonická komise
Mgr. Noemi Kosourová, Mgr. Lukáš M. Vytlačil
- ekonomická komise
ThDr. Monika Jiříková, Mgr. Vojtěch Měřička, ThDr. Petr Jan Vinš
- komise pro katechismus
PhDr. Ing. Petr Krohe, ThDr. Mgr. Petr Miencil, Mgr. Bendy Růžička, Mgr. Jakub Smrčka, Th.D.
- liturgická komise
PhDr. Ing. Petr Krohe, Mgr. Vojtěch Měřička, Mgr. Bendy Růžička, ThDr. Petr Jan Vinš
- komise manželství/partnerství
prof. Ing. et Ing. Ivo Kuřitka, Ph.D. et Ph.D., ThDr. Petr Jan Vinš
- pastorační komise
Ing. Mgr. Darina Bártová, Ph.D., Mgr. Soňa Sochorová, Oldřich Volek
- právní komise
Mgr. Petr Kamínek, Mgr. et Mgr. Petr Kovářík

- zpěvníková komise
Mgr. Alois Sassmann, Mgr. Jakub Smrčka, Th.D., Vojtěch Starý, DiS.,
Mgr. Aleš Svoboda

KOMISE EXAMINÁTORŮ

ThLic. Kamil Kozelský, ThDr. Mgr. Petr Miencil, Mgr. Jakub Smrčka,
Th.D., ThDr. Petr Jan Vinš

FARNOSTI A SPOLEČENSTVÍ

1. Farní obec Starokatolické církve pro věřící anglického jazyka v Praze
2. Starokatolická farnost v Brně
3. Starokatolická farnost v Břidličné (od r. 2024 – společenství)
4. Starokatolická farnost v Českém Těšíně
5. Starokatolická farnost v Desné
6. Starokatolická farnost v Havlíčkově Brodě
7. Starokatolická farnost v Jablonci nad Nisou
8. Starokatolická farnost v Jihlavě
9. Starokatolická farnost v Pacově
10. Starokatolická farnost v Pelhřimově
11. Starokatolická farnost v Písku
12. Starokatolická farnost v Praze – Máří Magdaléna
13. Starokatolická farnost v Praze – Svätý Kříž
14. Starokatolická farnost v Soběslavi
15. Starokatolická farnost v Šumperku
16. Starokatolická farnost v Táboře
17. Starokatolická farnost ve Varnsdorfu
18. Starokatolická farnost ve Zlíně
19. Starokatolická katedrální duchovní správa
20. Starokatolické společenství v Plzni
21. Starokatolické společenství v Ústí nad Labem
22. Starokatolické společenství ve Cvikově
23. Starokatolické společenství ve Strakonících

DUCHOVNÍ A PASTORAČNÍ ASISTENTI

Biskup

Stránský Pavel B., PhDr. – biskup.pavel@starokatolici.cz

Faráři a farářky/administrátoři

Cepek Pavel, Mgr. – farář v Šumperku, administrátor v Břidličné – pavel.cepek@starokatolici.cz

Čapka Martin, Mgr. – farář v Jihlavě – martin.capka@starokatolici.cz

Koláček Karel, ThDr. – farář v Jablonci n. Nisou, administrátor v Desné – karel.kolacek@starokatolici.cz

Kosourová Noemi, Mgr. – farářka v Havlíčkově Brodě –
noemi.kosourova@starokatolici.cz
Krohe Petr, PhDr. Ing. – farář v Praze (Sv. Kříž) – petr.krohe@starokatolici.cz
Mizia Cezary A., ThLic. Th.D. – farář v Českém Těšíně –
cezary.mizia@starokatolici.cz
Nathanial Nathanial, Rev. MA – farář v Praze (anglikánská farnost, Praha) –
chaplain@anglican.cz
Růžička Bendy, Mgr. – farář v Praze (Máří Magdalena) –
bendy@starokatolici.cz
Sassmann Alois, Mgr. – farář v Táboře – alois.sassmann@starokatolici.cz
Solloch Roland P., Mgr. – farář ve Varnsdorfu –
roland.solloch@starokatolici.cz
Stránský Pavel B., PhDr. – farář ve Zlíně – biskup.pavel@starokatolici.cz
Svoboda Aleš, Mgr. – farář v Písku a Soběslavi –
ales.svoboda@starokatolici.cz
Toman Rostislav, Mgr. – administrátor v Brně –
rostislav.toman@starokatolici.cz
Vinš Petr Jan, ThDr. – administrátor v Praze (katedrála sv. Vavřince) –
petr.jan.vins@starokatolici.cz
Żywczok Grzegorz T., Mgr. – farář v Pacově a Pelhřimově –
grzegorz.zywczok@starokatolici.cz

Pomocní duchovní

Bártová Darina, Ing. Mgr. Ph.D. (Máří Magdalena) –
darina.bartova@starokatolici.cz
Čechovský David, Mgr. (katedrála sv. Vavřince) –
david.cechovsky@starokatolici.cz
Jandourek Jan, PhDr. Ph.D. (katedrála sv. Vavřince) – jandourek@yahoo.com
Hynek Pavel, Mgr. (Máří Magdalena) – pavel.hynek@starokatolici.cz
Kováč Martin, Mgr. et Mgr. PhD. (Bratislava + Trnava, Slovensko) –
martin.kovac@starokatolici.cz
Kozelský Kamil, ThLic. (Český Těšín + Ostrava) –
kamil.kozelsky@starokatolici.cz
† Tvrdek Petr, ThDr. Th.D. (Máří Magdalena/Sv. Rodina) – zemřel 17. října
2023
Williams Lea, Rev., M.Th. (anglikánská farnost, Brno) – lea@brnoanglican.cz.

Jáhni a jáhenky

Baslová Petra A., Bc. (Desná) – t. č. mimo aktivní službu
Jíříková Monika, ThDr. (katedrála sv. Vavřince) – t. č. mimo aktivní službu

Miencil Petr, ThDr. Mgr. (Máří Magdalena) – petr.miencil@starokatolici.cz
Smrčka Jakub, Mgr. Ph.D. (Tábor) – jakub.smrcka@starokatolici.cz

Pastorační asistenti

Měřička Vojtěch, Mgr. (katedrála sv. Vavřince)
Vytlačil Lukáš M., Mgr. (katedrála sv. Vavřince)

Emeritní biskup

Hejbal Dušan, Mgr. – emeritní biskup (od 27. října 2023 suspendován)

Emeritní duchovní

Diviš Václav, Mgr. – em. farář ve Strakonících
† Holeton David R., prof. Ph.D. Th.D. – em. farář v Praze (Máří Magdalena) – zemřel 6. ledna 2023
Pavlosek Václav – em. farář v Havlíčkově Brodě
Yates Ricky, Rev. – em. farář anglikánské farnosti v Praze

PASTORAČNÍ SITUACE V ROCE 2023

V roce 2023 církev působila v 19 farnostech a příležitostně ve 4 společenstvích v diaspoře, ve farářské službě působilo 15 honorovaných duchovních v různé míře úvazků s pomocí dalších 9 kněží (presbyterů/presbyterek), 2 jáhnů a 2 pastoračních asistentů v dobrovolnické službě. Do církve vstoupilo celkem 24 nových členů, z toho 19 křtem a zbylí přihlášením k církvi, 10 členů církve přijalo biřmování a 2 lidé z církve vystoupili.

25. března 2023 bylo v kapli sv. Kříže porodnice U Apolináře uděleno jedno jáhenské svěcení (Darina Bártová) a 12. srpna 2023 v katedrále sv. Vavřince poprvé v historii české starokatolické církve dvě kněžská svěcení žen (Noemi Kosourová, Darina Bártová).

Jeden duchovní církve trvale působí na Slovensku a spravuje tamější Delegaturu Utrechtské unie, která má farnosti v Bratislavě a Trnavě (Martin Kováč) a jejímž biskupem-delegátem je biskup Starokatolické církve v ČR Pavel B. Stránský.

1 duchovní odešel do emeritury (Václav Pavlosek).

2 duchovní zemřeli (David R. Holeton, Petr Tvrdek).

Do církve byl přijat (březen 2024) 1 duchovní (David Čechovský).

K jáhenskému svěcení se připravuje 1 kandidát (Vojtěch Měřička) a ke kněžskému svěcení rovněž 1 kandidát (Petr Miencil). Svěcení plánována na 10. srpna 2024. V přípravě rovněž 1 kandidátka jáhenství (Dana Wojtová).

V létě 2023 se uskutečnil 11. ročník Týdne duchovní obnovy s 41 účastníky, tentokrát v Polsku v obci Rzepiska v domě řeholního řádu mariánů. Program na téma indiánské spirituality vedl Mgr. Tomáš Procházka, Ph.D., farář Církve československé husitské v Klatovech.

CELOCÍRKEVNÍ PASTORAČNÍ AKTIVITY

- Darina Bártová, Soňa Sochorová – pastorační projekty (nejen) pro děti – darina.bartova@starokatolici.cz, sona.sochorova@starokatolici.cz
- Kamil Kozelský – online (nejen) biblické hodiny – kamil.kozelsky@starokatolici.cz
- Kamil Kozelský – Týden duchovní obnovy – pravidelný společný týden v létě pro děti i dospělé z církve i ekumeny – kamil.kozelsky@starokatolici.cz
- Petr Jan Vinš – online vzdělávací kurzy o starokatolictví – petr.jan.vins@starokatolici.cz

VÝROČNÍ ZPRÁVA STAROKATOLICKÉ CÍRKVE V ČR ZA ROK 2023 PODLE § 7 ODS. 3 ZÁK. Č. 3/2002 SB., O CÍRKVÍCH A NÁBOŽENSKÝCH SPOLEČNOSTECH

1. Starokatolická církev v ČR v roce 2023 nevyučovala náboženství na státních školách; výuka starokatolického náboženství probíhala v církevních objektech mimo školská zařízení.
2. Starokatolická církev v ČR v roce 2023 pověřila jednoho duchovního k výkonu duchovenské služby v Armádě České republiky a dva duchovní k výkonu duchovenské služby v objektech spravovaných Vězeňskou službou České republiky. V Policii České republiky pracoval jeden duchovní. Duchovní službou byl pověřen jeden nemocniční kaplan.
3. Starokatolická církev v ČR v roce 2023 konala celkem 44 obřadů s uzavřením církevních sňatků.

CHARITATIVNÍ A SPOLEČENSKY PROSPĚŠNÁ ČINNOST

Starokatolická církev nemá oprávnění zřizovat církevní a školy, ani nemá vlastní charitativní organizaci (charitu, diakonii), jako je tomu u některých velkých církví. Vzhledem k tomu, že charitativní díla jiných církví jsou v České republice již dobře zavedená, je z pohledu starokatolické církve smysluplnější podporovat to, co dobře funguje.

Dílní charitativní projekty realizují farnosti ve svém bezprostředním okolí, pro “své” chudé či jiné potřebné, ať už svým jménem, nebo v ekumenické spolupráci či spolu s neziskovými organizacemi nebo podporou jejich projektů. Starokatolická církev povzbuzuje věřící, aby podle svých možností finančně a dobrovolnický podporovali jakékoli charitativní a humanitární projekty etablovaných organizací.

V církvi probíhají dvě pravidelné celocírkevní sbírky – na jaře je to Pašijová sbírka na Květnou neděli, jejíž zacílení navrhuje diakonická komise. Pašijová sbírka byla v roce 2023 věnována na potřeby dětského hospicu Dům pro Julii

v Brně. Na podzim se kolem svátku sv. Willibrorda (7. 11.) koná sbírka na potřeby Utrechtské unie starokatolických církví.

Duchovní a členové církve se ve svém okolí zapojují do rozličných společensko-prospěšných aktivit různého druhu, aniž by tato jejich dobrovolnická činnost byla nějak řízena z ústředí církve. Potřebným slouží opravená fara v Jablonci nad Nisou, ve které jsou byty k dispozici nájemníkům za sociální nájemné. Po ruském útoku na Ukrajinu se duchovní a členové církve zapojili do pomoci uprchlíkům, některé rodiny ubytovávaly před válkou prchající ukrajinské občany ve svých domovech a dvě rodiny byly dlouhodobě ubytovány na biskupství, pro ubytování uprchlíků bylo uvolněno také několik bytů v Praze a fara v Desné a probíhala rovněž materiální pomoc pro uprchlíky a rovněž duchovní péče na přijímacím centru v Praze.

RYDAVATELSKÁ ČINNOST

Starokatolická církev vydává časopis COMMUNIO v nákladu 300 ks a příležitostně knihy (200–500 ks) ze starokatolického nebo anglikánského prostředí a jinou duchovní literaturu. Doposud byly vydány tyto publikace:

- *Eucharistická slavnost starokatolické církve: starokatolický misál.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2011
- *Koinonia na starocírkevním základě: texty starokatolicko-pravoslavného dialogu.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2017.
- *Utrecht a Uppsala na cestě ke společenství. Zpráva o oficiálním dialogu mezi starokatolickými církvemi Utrechtské unie a Švédskou církví (2013).* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2018.
- CARUSO, Robert W. *Starokatolická církev.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2019.
- *Církev a církevní společenství. Zpráva mezinárodní římskokatolicko-starokatolické komise pro dialog (IRAD).* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2019.
- *Starokatolický kancionál.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2020.
- *Anglikáni a starokatolíci společně v Evropě.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2021.
- SMIT, Peter-Ben. *Úvod do starokatolické teologie.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2021.

- *Dialog Církve Mar Toma a Utrechtské unie. Společná závěrečná zpráva Komise pro dialog mezi Syrsko-malankarskou církví Mar Toma a starokatolickými církvemi Utrechtské unie.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2021.
- PODMORE, Colin. *Divuplný řád. Základy anglikánské identity.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2022.
- VINŠ, Petr Jan. *Svatba v kostele pro začátečníky a mírně pokročilé.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2022.
- HARRIES, Richard. *Kristus vstal z mrtvých. Co myslíme tím, když říkáme, že Bůh vzkřísil Ježíše?* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2023.
- *Keltské modlitby.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2023.
- VINŠ, Petr Jan (ed.) *Vysvěcená. Kněžství žen v reflexi starokatolické teologie.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2023.
- *Obřady žehnání partnerství.* Praha: Starokatolická církev v ČR, 2024.

Financování časopisu COMMUNIO, který v roce 2024 vstupuje do 30. ročníku, se opírá zejména o farnosti, které odebírají určitý počet výtisků, a část doplácí církev. V průběhu let se jeví, že papírová forma periodika, které však nevychází zcela pravidelně, tedy periodicky, a která v průběhu let naráží na pokles zájmu čtenářů, je zřejmě do budoucna únosná jen stěží. Financování vydávání knih se opírá u některých titulů o výrazný sponzoring ze strany těch, kteří chtějí konkrétní knize pomoci na svět a její vydání podpoří darem. Jména dárců, kteří k tomu dají souhlas, jsou pak vytištěna v knize. Tímto způsobem se daří malé vydavatelské dílo tu lépe, tu hůře financovat, přičemž u titulů, které nemají výrazný sponzoring, avšak jejichž vydání církev považuje za užitečné, nese většinu nákladů církev. Knihy jsou dostupné ve volném prodeji a je možné je najít v e-shopu nakladatelství Portál, jakkoli se od prodeje nedá očekávat nějaký výraznější hospodářský výsledek.

VZDĚLÁVÁNÍ

Kandidáti duchovní služby v minulosti studovali primárně na Husitské teologické fakultě UK v Praze, později i několik let ve vlastním oboru starokatolická teologie. Studium však nebylo nabízeno v kombinované (dálkové) formě a zájemců o denní studium oboru bylo velmi málo.

Aktuálně je zájemcům o denní studium doporučováno studovat na jakékoli tuzemské či zahraniční teologické fakultě. Absolventi studia teologie

(římskokatolické, evangelické, husitské apod.) následně během přípravy na svěcení vykonají rozdílovou zkoušku ze starokatolické teologie (rozsahem obdoba státní závěrečné zkoušky ze starokatolické teologie) před komisí examinátorů, složené z biskupa a vybraných členů teologické komise. V současné době je u zájemců o službu v církvi, ať už ve službě duchovních nebo pastoračních asistentů, preferováno online studium teologie, uskutečňované Cyrilometodějskou teologickou fakultou UP v Olomouci.

Pro přijetí jáhenské služby (jáhen/jáhenska) se vyžaduje bakalářský stupeň vzdělání z libovolné vysoké školy, případně diplomovaný specialista z vyšší odborné školy z teologie a následná teologická zkouška ze starokatolické teologie; pro kněžskou službu (presbyter/presbyterka) je to magisterský titul z teologie a pokud nejde o absolventy studia starokatolické teologie (buď dříve uskutečňovaného oboru starokatolická teologie na HTF UK nebo zahraničního studia v Nizozemsku, Německu, Švýcarsku nebo Polsku) i oni vykonají zkoušku před komisí examinátorů.

V uplynulých letech byl Petrem Janem Vinšem realizován online kurz pro akolyty, později pro laické kazatele a nyní probíhá kurz se zaměřením na starokatolickou věrouku. K širšímu vzdělávání také slouží (nejen) biblické online hodiny, které spoluorganizují Kamil Kozelský, Darina Bártová a Petr Miencil a další a kde se průběžně obměňují jednotliví lektori a střídají témata.

LGBTQ+

Starokatolická církev v ČR je církví LGBTQ+ friendly. Otázka vztahové orientace věřících a jejich partnerské vztahy nehrají v církvi žádnou roli a nikdo není pro svoji sexuální nebo vztahovou orientaci jakkoli zvyhodňován či znevýhodňován a všichni věřící mají přístup jak ke svátostem, tak i pro přijetí do ordinované služby.

Jako kontaktní osoba pro LGBTQ+ byl synodní radou jmenován ThDr. Mgr. Petr Miencil – petr.miencil@starokatolici.cz. Petr Miencil se na dané téma zúčastnil také rozhlasových a televizních pořadů a ekumenických bohoslužeb.

Od 51. synody, pořádané na podzim roku 2022, je možné ve starokatolické církvi udělovat požehnání partnerství. V březnu roku 2024 byla vydána bohoslužebná kniha s názvem *Obřady žehnání partnerství*. Tyto obřady je

možné použít pro požehnání partnerství jak u stejnopohlavních párů, tak i pro páry (muže a ženy), kteří z různých důvodů nemohou uzavřít manželství.

UTRECHTSKÁ UNIE STAROKATOLICKÝCH CÍRKVÍ

Biskup se v červnu 2023 zúčastnil zasedání Mezinárodní starokatolické biskupské konference Utrechtské unie (IBK) ve Vídni; při této příležitosti se biskupové rozloučili s dosavadním rakouským biskupem Heinzem Lederleitnerem a 24. června 2023 byla biskupská ordinace nové rakouské biskupky (první starokatolické biskupky vůbec) Marie Kubin. Biskup Pavel B. Stránský byl následně pozván jako spolukonsekrátor na biskupské svěcení do Polska, kde byli vysvěceni 9. září 2023 ve Vratislavi (Wrocław, Breslau) čtyři noví biskupové pro Polskokatolickou církev (Andrzej Gontarek, Antoni Norman, Stanisław Bosy a Henryk Dąbrowski). Na červen 2024 je plánováno zasedání biskupské konference v Praze.

CÍRKVE V PLNÉM CÍRKEVNÍM SPOLEČENSTVÍ SE STAROKATOLICKOU CÍRKVÍ

Anglická církev a církve Anglikánského společenství

Nezávislá filipínská církev

Syrsko-malankarská církev Mar Toma

Švédská církev

STAROKATOLÍCI A ANGLIKÁNI SPOLEČNĚ V ČR, V EVROPĚ I VE SVĚTĚ

Protože starokatolíci a anglikáni jsou spolu již od roku 1931 v intercommunii, respektive později v plném církevním společenství, patří anglikánsko-episkopální farnost u evangelického kostela sv. Klimenta v Praze do struktury Starokatolické církve v ČR a tato obec má kromě pražského působení také svoji misii a bohoslužebné místo v Brně. V ČR tak působí dva anglikánští duchovní, kteří zároveň po dobu své služby patří do presbyteria starokatolické církve. Pro těsné spojení anglikánů, episkopálů (anglikáni v USA) a starokatolíků jsou někdy starokatolíci nazýváni „čeští anglikáni“, což je však velmi nepřesné, na

druhé straně toto nepřesné zjednodušení vyjadřuje skutečnost starokatolického a anglikánského společenství, kdy každá církev o té druhé věří, že je součástí katolické církve, avšak zachovávají si svoji vlastní církevní strukturu, kanonické a liturgické zvyklosti. S jistou mírou nadsázky je možné říct, že všichni anglikáni v České republice se na dobu pobytu zde stávají starokatolíky a naopak starokatolíci po dobu pobytu na územích, kde působí anglikáni, se stávají anglikány, aniž by se v obou případech museli vzdát teologických a liturgických specifik své domovské církve.

Praktický otisk má toto plné církevní společenství v setkávání starokatolických biskupů a anglikánských a episkopálních biskupů, jejichž biskupské jurisdikce jsou přítomny v Evropě. Toto setkání se koná každý rok během zasedání Mezinárodní starokatolické biskupské konference (IBK). Dalším viditelným projevem tohoto společenství je svěcení biskupů, kterého se účastní biskupové ze starokatolické i anglikánské tradice.

CÍRKVE V DIALOGU S UTRECHTSKOU UNÍÍ STAROKATOLICKÝCH CÍRKVÍ

Arménská apoštolská církev
Církev římskokatolická
Luterské církve společenství z Porvoo
Pravoslavná církev

EKUMENA

Starokatolická církev v ČR je členskou církví Ekumenické rady církví v ČR (ERC) a Konference evropských církví (KEK).

Duchovní a členové církve se ve svých farnostech zapojovali do místní ekumeny, ať už účastí na společných akcích farností a sborů, na ekumenických bohoslužbách k významným církevním nebo společenským událostem, účastí farářů na schůzkách místních duchovních křesťanských církví a podobně. Na celostátní úrovni, případně v zahraničí se těchto akcí zúčastňoval biskup (nešpory s papežem Františkem v Římě v rámci Týdne modliteb za jednotu křesťanů, inaugurace nového prezidenta ČR Petra Pavla, setkání řídícího výboru ekumenické rady církví, valné shromáždění ekumenické rady církví apod.).

Poněkud stagnoval již několik let s přestávkami vedený dialog s Evangelickou církví augsburského vyznání v ČR, což je výzva do dalšího období na toto navázat. Dosavadní dialog ukázal na podstatné shody a možné úvahy o nové podobě vztahů našich církví.

V roce 2023 bylo rovněž jednáno s římskokatolickou církví v ČR o možnosti společného vydání dokumentů dialogu mezi římskými katolíky a starokatolíky, avšak poklidné vody katolické ekumeny poněkud rozčeřilo jednak svěcení žen do kněžské služby a také pozitivní postoj starokatolické církve k otázkám ratifikace Istanbulské úmluvy a k žehnání párům stejného pohlaví, k tomu byl na začátku roku 2024 přijat poprvé po 8 letech bývalý duchovní římskokatolické církve do duchovní služby ve starokatolické církvi (David Čechovský) a je tedy otázkou, jak se to odrazí v dalších vztazích. Z pohledu starokatolické církve se vnitrokatolický dialog zdá v tuto chvíli poněkud zamrzlý – římskokatolická církev se jeví poměrně zahleděná do sebe a svých vlastních problémů na mezinárodní i vnitrostátní úrovni a naopak starokatolická církev je církví malou, nepočetnou, a tedy bez dostatečného “výtlaku”, který by mohl dialog potencovat a učinit ze starokatolíků atraktivního partnera pro rozhovory. V roce 2023 došlo k nepovolení použití poutního kostela Na Křemešníku, kde bylo setkání presbyteria, a to ze strany místního římskokatolického diecézního biskupa z důvodu služby několika dříve římskokatolických duchovních ve starokatolické církvi, což bylo na starokatolické straně přijato s rozpaky.

Dialog s ostatními církvemi ekumenické rady církví byl spíše na společenské úrovni, avšak bylo i jedno výjezdní zasedání řídicího výboru ERC, kde došlo k velmi otevřenému sdílení postojů, včetně kritických postřehů k postojům a praktikám církví napříč ekumenou. V tuto chvíli, zdá se, dělící čára již neběží po linkách nauky a ortodoxie, nýbrž na kulturně-společensko-etických otázkách (ordinace žen, Istanbulská úmluva, žehnání partnerství, problematika LGBTQ+ v církvi apod.). Problematickou kapitolou dialogu zůstává směrem k Českobratrské církvi evangelické otázka biskupského úřadu v biskupské poslušnosti, ve vztahu k Církvi československé husitské rovněž tak, avšak ví se o tom a nijak zvlášť není patrná snaha žádné z těchto větších církví po intenzivnějším dialogu se starokatolíky, který by mohl vyústit v církevní společenství, jakkoli jsou jinak vztahy církví i církevních představených na velmi vysoké úrovni.

V roce 2023 funkci generálního sekretáře Ekumenické rady církví v ČR vykonával duchovní starokatolické církve, ThDr. Petr Jan Vinš.

SUSPENZE EMERITNÍHO BISKUPA

27. října 2023 byl suspendován emeritní biskup Dušan Hejbal, a to pro nezákonné, nedovolené a biskupem výslovně zakázané jáhenské svěcení, které Dušan Hejbal udělil kanonicky nezpůsobilému kandidátovi Václavu Váňovi, bez příslušnosti ke starokatolické církvi, naposledy známo členu Církve římskokatolické, a Václavu Váňovi bylo zakázáno vystupovat jako starokatolický duchovní. Suspenze byla ihned oznámena Utrechtské unii i do české ekumeny. Emeritní biskup se proti rozhodnutí o suspenzi neodvolal k synodě, ani nevyužil možnost kontaktovat biskupa a celou věc urovnat. Je tedy nadále suspendován, než bude rozhodnuto jinak, a je mu zakázán veškerý výkon duchovenské služby. V dubnu 2024 byli biskupem Pavlem em. biskup Dušan a věřící kolem něj pozváni ke smíru, s cílem obnovení jednoty církve.

OCHRANA NEZLETILÝCH, MLADISTVÝCH A ZVLÁŠT ZRANITELNÝCH OSOB

V roce 2023 byla synodní radou schválena *Pravidla ochrany nezletilých, mladistvých a zvláště zranitelných osob*, se kterými byli seznámeni všichni duchovní a pracovníci církve.

Do farností byla rozeslána publikace připravená Pracovní skupinou ERC pro prevenci a řešení zneužívání v církvi vydaná s názvem *Sexuální zneužívání (nejen) v církvi: prevence a řešení*. Praha: Ekumenická rada církví v ČR, 2023.

V roce 2023 nebyl ve starokatolické řešen žádný incident v oblasti sexuálního zneužívání v církvi.

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

V roce 2023 byla synodní radou schválena *Pravidla ochrany osobních údajů a Informace o zpracování osobních údajů*, se kterými byli seznámeni všichni duchovní a pracovníci církve.

V roce 2023 nebyl ve starokatolické řešení žádný incident v oblasti ochrany osobních údajů.

HOSPODAŘENÍ V ROCE 2023

Podle investiční strategie připravené ekonomickou komisí schválila v roce 2023 synodní rada rozložení investic z restitucí, které církev dostává od MK ČR, a to do tří segmentů. Prvním segmentem jsou nájemní nemovitosti v Praze, které církev komerčně pronajímá. Zbýlými dvěma segmenty jsou portfolia finančních nástrojů a cenných papírů spravovaných společnostmi WOOD & Company a Conseq. Investiční strategie počítá s akumulací fází zhruba do roku 2030, tj. do okamžiku ukončení vyplácení příspěvku na provoz. Následně budou portfolia převedena do dlouhodobě udržitelné a nízkorizikové čerpací fáze, která bude generovat pravidelný příjem do rozpočtu církve. První ekonomické výsledky z realizované finanční strategie budou v rozpočtu církve patrné v roce 2024. Byla proto též zrušena společnost Willibrord a ekonomická činnost je nyní vedena výhradně pod církví.

Výsledky hospodaření církve jsou dosud ve výrazném přebytku, což je ale opticky zkresleno skutečností, že je dosud vyplácen příspěvek na provoz a restituční náhrady. Tyto přebytky není možné spotřebovávat a je nutné je investovat pro zajištění udržitelné budoucnosti.

Zásadní položku ve výši nákladů představují mzdy, které tvoří necelých 60 % celkového rozpočtu církve. Příspěvky do mzdového fondu od farností (z církevního příspěvku 1 % schváleného synodou) průběžně mírně stoupají, v současnosti ale nedosahují ani výše příspěvku, který je za rok poskytnutý z církevního rozpočtu zpět farnostem.

Přehled nákladů a výnosů

dle přehledu nákladů a výnosů po střediscích 1. 1. 2023 – 31. 12. 2023

Náklady a výnosy v roce 2023 (církve)

Výnosy

Ministerstvo kultury	18.771.632 Kč
z toho restituční náhrady	11.128.832 Kč
z toho příspěvek na provoz	7.642.800 Kč
pohledávka za pojišťovnou	115.000 Kč
úroky banka	103.164 Kč
úroky z termínovaných vkladů	603.111 Kč
výnos z podílu Willibrord	1.530.000 Kč
dary finanční	121.060 Kč
příspěvky farních obcí	354.486 Kč

Výnosy celkem

21.598.453 Kč

Náklady

kancelářské potřeby, údržba	32.811 Kč
odborná literatura, tisk	99.239 Kč
církevní potřeby	58.050 Kč
dekorace, květiny	5.478 Kč
pohonné hmoty	78.832 Kč
ostatní materiál	23.984 Kč
ošatné duchovní	117.458 Kč
pořízení drobného majetku	87.911 Kč
energie	147.827 Kč
opravy a údržba majetku	359.660 Kč
cestovné	575.125 Kč
pohoštění, občerstvení	160.692 Kč
drobné pozornosti a dary	116.242 Kč
provozní služby	26.7601 Kč
poštovné, telefony, internet	135.357 Kč
služby právní, ekonom, IT	272.008 Kč
Communio – tisk, sazba	26.174 Kč
tisk, graf. práce, sazba	179.586 Kč
školení, semináře, studium	41.649 Kč
služby – úklid, správa	23.632 Kč

tlumočení, překlady, soc. sítě	10.000 Kč
daně	147.537 Kč
členské příspěvky	205.017 Kč
kooperativa	12.714 Kč
pojistné	194.261 Kč
odpisy	77.227 Kč
ostatní náklady	3.015 Kč
příspěvky farním obcím	458.897 Kč
poplatky banka	8.272 Kč
Mzdové náklady	5.118.086 Kč
z toho fakturanti	944.280 Kč
hrubé mzdy HPP + DPP	1.885.363 Kč
hrubé mzdy DPP	1.509.154 Kč
zdravotní pojištění	207.499 Kč
sociální pojištění	571.790 Kč
Náklady celkem	9.044.343 Kč
Výsledek hospodaření (církev)	12.554.111 Kč

Náklady a výnosy v roce 2023 (ekonomická činnost)

Výnosy

Finanční nástroje výnosy	412.607 Kč
Nájem Španielova výnosy	282.000 Kč
Nájem Lindleyova výnosy	391.500 Kč
Nájem Krásova výnosy	1.849.941 Kč
Nájem Pelhřimov	46.200 Kč
Nájem Litoměřická výnosy	1.366.000 Kč
Nájem Jablonec výnosy	426.805 Kč
Nájem Brichtova výnosy	124.000 Kč

Výnosy celkem **4.899.053 Kč**

Náklady

Finanční nástroje náklady	169.604 Kč
Nájem Španielova náklady	228.847 Kč
Nájem Lindleyova náklady	158.062 Kč
Nájem Krásova náklady	4.222.030 Kč
Nájem Litoměřická náklady	1.720.424 Kč
Nájem Jablonec náklady	439.679 Kč
Nájem Brichtova náklady	148.894 Kč

Náklady celkem**7.087.540 Kč****Náklady bez odpisů****2.572.956 Kč****Výsledek hospodaření (ekonomická činnost)****-2.188.487 Kč****Výsledek hospodaření (ekon. činnost bez odpisů)****2.326.097 Kč**

V Praze dne 06.05.2024

Č. j. SKC-197/2024

PhDr. Pavel B. Stránský
biskup
předseda synodní rady

Mgr. Lukáš M. Vytlačil
místopředseda synodní rady

**VÝROČNÍ ZPRÁVA STAROKATOLICKÉ
CÍRKVE V ČR
ZA ROK 2023**

Vydala

Starokatolická církev v ČR
Na bateriích 93/27
162 00 Praha 6 – Břevnov

v roce 2024.